

**Historia mercurii et mercurialium medica. Libellus primus / Scripsit
Ernestus Godofredus Baldinger.**

Contributors

Baldinger, Ernst Gottfried, 1738-1804.

Publication/Creation

Goettingae : J.C. Dieterich, 1783.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/bhnrmh4a>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

HISTORIA

3

MERCVRII

ET

MERCVRIALIVM
DON. MEDICA.

LIBELLVS PRIMVS.

SCRIPTVS

FRANCOVS GODOFREDVS
BALDINGER,

SERENISS. PRINCIP. LANDGRAVII HASSO-CASSELLANI CONSIL. AVL. ET ARCHIATER PRIMARIVS, MEDIC. PRACT. PROF. ORD. ILLVSTRIS COLLEGII CAROLINI, NOSOCOMII CHARITATIS DIRECTOR, PHARMACOPŌEAE AVLICAE INSPECTOR, MEDICVS ORDINARIVS COHORTIS PRAETORIANAE EQVITVM, NEC NON LEGIONIS PRAETORIANAE PRIMAE ET IYVENVM NOBILIVM, MILITIAM DISCENTIVM CAET.

GOETTINGAE,

apud IOH. CHRIST. DIETERICH.

1783.

HISTORIA

MERCURY

MERCURY

THESEY TRIMTS

WALTON'S WOODS

BALDWIN

THESEY TRIMTS

WALTON'S WOODS

BALDWIN

VIRO

ERVDITIONE ET PROBITATE
EXIMIE CONSPICVO,

LAVRENTIO CRELL,

PROFESSORI MEDICINAE APVD
HELMSTADIENSES

CELEBERRIMO,

DE CHEMIA, MATERIA MEDICA PHAR-
MACIA, PRAXI MEDICA, OPTIME
MERITO,

AMICO VETERI,

D. D. D.

ERNESTVS GODODREDVS
BALDINGER.

VIRGO

ERUDITIONE ET PROBITATE
EXIMIE CONSPICUO

LAVRENTIO CRELL

PROFESSORI MEDICINAE ACADEMIAE
HELIOPOLITANAE

CELEBRARI

DE QUONIAM, MATRIBUS MEDICAE ACADEMIAE
MAGISTRUM, HONORARIUM, OPTIMUM
MERITO

AMICO PETERO

1771

ERNESTVS GODFRIDVS
BALDINGER

LECTVRIS.

S.

Quae nuper seorsim prodierunt programmata academica, cum Gottinae adhuc viuerem, iunctim recusa exhibeo, vt amicorum, qui haec rogarunt, desiderio satisfacerem.

Restat libellus secundus, quem mox prodire iubeam. Enarrabit ille historiam praeparatorum mercurii, quotquot innotuerunt mihi, omnium, quorum vnquam in re medica aliqua fuit vtilitas.

Prodiit interim Cl. MACQVER liber absolutissimus, dictionarium chemicum, studio Cl. LEONHARDI doctis additamentis locupletatus et perpolitus, vt

quae adiici possint, videantur perpauca. Etenim in eo libro fere omnia dicta sunt, quae medico de mercurio eiusque praeparatis, scitu necessaria.

Tironum vero in gratiam Epitomen eius doctrinae absolueri decreui mecum, ut in tabula quasi perspiciant, quae huc pertinent, et ut cognoscant, quibus auctoribus, et quo tempore, praeparata, omnia mercurialia inuenta, et vñibus medicis commendata, quaeque horum fuerint fata progressu temporum. Iuuat enim memoriam rerum discendarum nil magis, artis historia ipsa, quam quis excolendam sibi elegit.

Libelli huius pars altera docebit, ex lectione nostra varia sparsim fuisse adiicienda suis locis, quae spectant controversiam auctorum, de usu et applicati-
one

one mercurialium, quae doctrina neuti-
quam occurrit, nec locum habet, in egre-
gio libro cl. MACQVER, in quo chemica
solummodo et physica pertractavit vir eru-
ditissimus.

Licuit mihi, per quatuordecim an-
nos, non sine applausu materiam medi-
cam docenti, animadvertere, vix me-
moriam posse capi a tironibus ingentem
multitudinem eam mixtionum et rela-
tionum chemicarum praeparatarum, offi-
cinalium.

Eam itaque ob causam tabulas non-
nullas communicavi, in quibus haec
omnia, perspicue satis exposita. Illarum
breuem conspectum propediem communi-
cabo in promptuario medicis destinato,
integrum vero opus illo tempore for-
tassis typis exscribi curabo. Ita de me-

liori lecturis me commendo, qui sedem
solummodo, non vero studii genus mu-
taui, quod a puero mihi placuit et ad
ultimum vitae halitum certe placebit.
scrib. CASSELLIS et 3. Ianuarii. 1783.

HISTORIA
MERCVRII ET MER-
CVRIALIVM MEDICA.

PARS I.

GOTTINGAE. D. 22 IVN. 1781.

Ruit nunc mole sua eruditio, non inepte
quidem nuper dixit vir, ambitum vni-
uersae doctrinae satis bene perspiciens. Tan-
ta enim et incredibili fere industria, tot vi-
rorum nostra aetate clarorum, augetur adeo
quotannis eruditionis copia, vt vel diligentif-
simus, omni licet adhibito studio, vix queat
perscrutari omnia ea, quae nuperrime forsau
dicta et inventa sint, cum vix omnes libelli
omnium in singulorum manus perveniant.
Non mirum itaque, multa saepe effugere no-

titiam eorum, qui ex instituto epitomen doctrinae cuiusdam elaborare student. Veniam itaque facile dabo, sed et expecto simul, quod si non omnia velim exhaurire, quae dicenda forent super hydrargyri historia medica, cuius epitomen tradere, atque in libello, mole paruo exponere, mecum decreui. Propria edoctus scio peritia, multa multis adhuc esse ignota, quae passim super variis ex hydrargyro conficiendis praeparatis annotata leguntur, ut, si non laudes, tamen gratias expectare queam, si horum omnium notitiam brevi ac succincta commentatione exhibeam.

Sum vero persuasus, neminem recte intelligere doctrinam, quam profitetur, nisi edoctus sit illius pleniorum historiam, a primis inde temporibus, ad nostram usque aetatem, et singula eius doctrinae dogmata, suis inuentoribus vindicare sciat. Sed ad ipsum argumentum meum me statim conuerto. Cum vero ab instituto meo nimis alienum foret, si ea omnia hic repetere vellem, quae
spec.

spectant hydrargyri nostri e terra eruti indolem, malim euoluat ea de re quisque, recentiorum libellos, qui nunc in omnium manibus versantur. Paucos ex his non possum silentio prorsus praeterire. Ex Hydrargyri fodinis et mineris, nostro tempore celebriores sunt Idrienses atque Electoratus Palatini, quorum accuratiores descriptiones Virorum Cl. SCOPOLI *a)*, FERBERI *b)*, HACQVETI *c)*, nec non MVCHA *d)*, et COLINII *e)*, non sine emolumento leguntur.

Cl.

a) de Hydrargyro Idriensi. recus. Ien. 1771. 8vo.

b) Beschreib. des Quecksilber = Bergwerks zu Idria. Berlin. 1774. 8.

c) de mineris hydrarg. Idriens. im B. 3. der Berlin. Naturf. Gesellsch.

d) vom Quecksilber = Bergwerk zu Idria. Wien. 1780. 8.

e) de Mineris hydrargyri et cinnabaris nativae in Palatinatu. Act. Acad. Palat, T. I. p. 505. et germ. in Prompt. Hamburg. nouo P. 21. De mercurio in uiuersum Cf. etiam Linne' Mineralsystem von Gmelin Th. 3, S. 29.

Cl. FERBER, viro in historia naturali et chemia versatissimo, inprimis debemus pleniorum relationem de vſitata hodie methodo hydrargyrum e mineris Idriensibus eliciendi. Immenſa eſt copia hydrargyri, quae quotannis variis in locis e mineris elicitur. Sic lego apud *Valmont de BOMARE* f): „On tire communément tous les ans des mines de Guancavelica, pour un million de Livres, de viſ argent, qu’ on transporte par terre a Lima, puis a Arica, et de-là à Potoſi., Idriensis fodinae anno 1497 detectae, (quo tempore dira lues gallica latius ſerpere cepit, tertium in annum, poſtquam ex America in Europam delata), dedere Anno 1663 teſte *Valvaſor* apud BRUECKMANNVM g)

a)

f) Dict. univ. d’hiſt. nat. ed. noua. T. IV. Paris. 1775. 4to p. 123. In hoc libro manca admodum inuenitur hydrargyri hiſtoria, et nimis breuiter pertractata.

g) Magnal. Dei oder Beſchreib. aller Bergwerke u. ſ. w. Th. I. Braunſchw. 1727. fol. p. 66.

a)	Mercurii vulgaris	244, 119.	℥.
b)	Mercurii virginei	11, 762.	℥.
	Summa	255, 881.	℥. g*)

Anno vero Seculi huius 52 lego Idriae 300, 000 ℥ ponderis civilis immo ultra, a metallicolis fuisse effossas *h*). Tot usibus enim cum hydrargyrum inseruiat, non medicis solum, sed oeconomicis etiam, ex fodinis Idriensibus in posterum quotannis colligi debent hydrargyri 2, 500 centenarii *i*) lege promulgata, Occurrit autem *mercurius virgineus*

g*)	a)	Mercurii virgin.	26, 668	℥
	b)	— commun.	667, 666	
		Summa	694, 334	℥

ex iisdem fodinis collectae fuere Anno 1661. teste *Bechero* in *Phys. subterr.*

h) *Wabst, Chr. Xav.* Tentamen de Hydrargyro, P. I. Vindob. 1754. 4to. p. 20. Is liber paucis notus est. Multa continet bona, sed mala etiam mixta bonis. Pars altera prodiit nunquam.

i) v. III. *Schloezeri* commercii epistolaris; argumenti potissimum statistici et historici. Fascic. 34. p. 258.

neus, qui ignem nondum expertus est, forma fluida haustus e fodinis, et mercurius e mineris suis variis igne liquatus, in fornace cuius descriptionem et delineationem debemus Cl. *Ferbero* iam supra laudato. Cinnabarim natiuam a mineris hydrargyri vulgaribus solis sulphuris admixtione diuersam esse, atque ex cinnabari hydrargyrum elici posse, immo ex hydrargyro atque sulphure per sublimationem cinnabarim confici posse, notissima res est. De varia encheiresi autem et regulis obseruandis in confectione cinnabaris, suo dicam loco.

Aurum et Plantinam del Pinto, si exceperis, grauitate hydrargyrum reliqua singula metalla superat. Non eadem vero grauitas hydrargyro in diuersis locis collecto et eliquato competit, nam haec multum differt, si in diuerso loco natali collectus, aut minus bene purgatus fuerit mercurius, vt suo tempore iamiam *MVSCHENBROECK* *k)* tabulam ponit de

k) *Introduct. ad Philosoph. nat. T. II. L. III. 1762. 4. p. 539. et ib. Cinnabaris p. 549.*

ris eius diuersi dederit lectu dignam. De Hydrargyri pondere apud *Valmont de BO-*
MARE l) seq. lego: „*Un pied cube de mer-*
cure, pese neuf cents soixante et dixsept livres.„

Crediderunt olim Alchymici, mercurium esse principium metallorum, et arte singulari ex quouis metallo mercurium elici posse. Sed doctis argumentis iam suo tempore *Guern-*
ROLFING commentum istud refutauit m), nuper vero istud metallorum principium negarunt Viri Cl. *WIEGLEB* n) et *GMELINO* rerum chymicarum sagacissimi iudices. Calor ignis, qui nondum aquam ebullire facit, hydrargyrum in vapores mutat, et aufugere in totum

l) l. c. p. 122.

m) v. Ei. libellus: *Non-Ens chymicum, Mercurius metallor. et mineralium.* Ienae. 1670. 4to.

n) in Annot. ad *VOGELII* Chym. §. 95.

o) in *Chymia* 1780. 8vo. §. 55. p. 65. Non prorsus tamen negat b. *ERNLEBEN* elici posse ex metallis hydrargyrum; idque *productum* non *eductum* esse contendit. Chym. §. 814. Nullo autem experimento sententiam suam corroborauit.

totum cogit. Mirum itaque non est, aliquot homines incidisse in Ptyalifinum, cum in hypocausto viuerent, cuius fornaci calefacto vas impositum, continens mercurii libras viginti, etsi calor fornacis non superaret gradum caloris 18 therin. REAUMURIANI *p*). Per distillationis modum e minetis suis hydrargyrum ignis ope expellitur, vaporum forma *q*) Mercurius ipse varia forma C. H. applicatus, ceu vapor inuisibilis iterum per cutim exhalat, et tum ea metalla, quae homo secum gerit, vel quae in vicinia sunt, nigredine obfuscat, immo efficere solet, vt in aliis hominibus, qui non assumsere mercurium, a solis illis vaporibus ptyalifinus oriatur. Hydrargyri mineras, qui effodiunt metallicolae, non vniam ob rationem periculosissimo corripuntur ptyalifino, aliaque grauissima experiuntur symptomata, quae optime nuper descrip-

p) Mem. de l'Acad. de Berlin. Ann. 1778. p. 9. teste Cl. ACHARD.

q) WABST. l. c. p. 21. sp. et BAUME' ert. Exper. Chimie Th. 3. S. 444.

scripsit Cl. SCOPOLI. Manibus enim tractant mineras, et pars aliqua per cutim resorbetur, aliqua pars autem ore excipitur, quae deglutita nocet, et mercurius denique ipse in vapores resolutus per ignem, resorbetur utroque modo. Suffimigia arte adhibita, et olim usitata, non solum excitarunt ptyalismum, sed et varia symptomata periculosa, nec non morbos neruorum, ut pauci hodie supersint, qui velint per suffitus sanare luem, etsi nunquam inter topica auxilia suffitus mercurialis tuto adhiberi possit, et cum euphoria summa aegroti.

De venenatis mercurii effectibus in metallicolarum corpora et sanitatem, suo iam tempore scripsit *Bernh. IVSSIEV* r) Metallicolae enim, qui vestes non saepius mutare possunt, intra breue temporis spatium pereunt. Mira res est profecto, metallicolas Idrienses tanta vermium multitudine, quae fere fidem
su-

r) Mem. de l'Ac. des Sc. de Par. A. 1719.

superat, aegrotare, cum tamen mercurius sit anthelminticorum princeps, et ipsa *Plenckii* solutio gummosa in vermibus expellendis mihi saepius satisfecerit.

Vt vero leni calore in vapores resoluitur mercurius, sic e contrario a frigore densatur, immo in solidum corpus coit. BOERHAAVII tempore istud mirabile phaenomenon adhuc erat ignotum, etsi non ignoraret vir summus artem, quae docet frigoris gradum mirum in modum augere. Varia illa caloris et frigoris phaenomena in Elem. chym. exponens s) tandem ait: „*Spectamus mercurium, adeo densari, ut adhuc fere contrahatur ad $\frac{1}{289}$ suae molis. Scimus mirabile hoc corpus, tanto in frigore, tanta in densitate, manere, aequè fluidum, quam ante, aequè mobile, aequè expansile.*” Paulo post addit: „*Scimus, per experimenta edocti, videmusque accedere, ita sensim per frigus ad pondus auri proprium, mercurium.*” Vaticinatus est vero simul, per

per alias vires posse aliquando augeri pondus eius ect.

Primum a frigore artificiali hydrargyrum congelatum videre *Petropoli* BRAUNIVS atque GRISCHOVIVS mense Dec. A. 1759, ille paulo post coram Soc. Petrop. observationes suas praelegit, et deinceps publici iuris fecit *t*). Sed deinde Cl. PALLAS die 6 Dec. in Sibiria a frigore summo naturali hydrargyrum vidit perfecte congelatum *u*).

B 2

De

t) in libello: de admirando frigore, quo mercurius est congelatus. Petrop 1760 4to et in nov. Comm. Petrop. T. XI. p. 268. Exst. germ. im neuen Hamb. Mag. B. 4. p. 370-72, nec non in Cl. TITII neuen gesellsch. Erzählungen, Leipz. 1762. 8. p. 4. p. 241. et 267. sp. Eiusdem phaenomeni mentio fit in NIC. DE HIMSEL, of artificial Cold produced at Petersburg in Phil. Transact. Vol. LI. P. II. Ann. 1760. nec non in b. ERXLBEN Natthurl. §. 464.

Sed bene monet BAVME, non constare certo satis, quo gradu frigoris vere contigerit congelatio mercurii Chym. Th. 2. p. 441.

u) v. Ei Reisen. B. III. S. 417. et in Epitome Frft. P. III. p. 324. nec non Berl. Samml. B. VI. p. 266.

De hydrargyro per frigus artificiale in corpus perfecte solidum mutando egit etiam ex instituto THOMAS HVTCHAM x), Adeo vero condensatum fuit, vt malleo obediret, et plumbi instar sonum obtulit ederet.

Quem denique fugiunt experimenta illa, quae Cl. BLVMENBACH hic Gottingae instituit y) die 4 Ian. 1774, qui frigore artificiali hydrargyrum in corpus solidum coëgit.

Non vero summum gradum frigoris semper requiri, vt mercurius mutetur in solidum corpus, sed beneficio frigoris mitioris mercurium prius in vapores resolutum facillime condensari Ill. BVFFON z) affirmat. Rotodami deinde d. 28. Ian. 1776. Cl. BICKER, et nuperrime de ELTERLEIN d. 4. Ian. 1780. per frigus artificiale mercurium etiam congelatum viderunt, teste Cl. BLVMENBACH a).

Hy-

x) in Philos. Transact. P. I. Vol. LXVI.

y) v. Götting. Anz. 1774. St. 13. nec non ex iisdem Berl. Samml. B. IX. p. 132.

z) in Hist. Nat. Suppl. T. I. v. Götting. Anz. 1775. p. 141. —

a) v. Ei. Naturhist. B. 2. p. 537.

Hydrargyrum semimetallis adnumerarunt omnes olim. Quum vero per frigus 568° therm. Fahrenh. in corpus perfecte solidum malleabile mutetur, non dubitavit b. ERXLEBEN, praematura morte nobis ereptus, metallis ipsis adnumerare hydrargyrum *b*). Pluribus argumentis grauissimis iam ante b. ERXLEBEN, Cl. WIEGLEB, vir acutissimi ingenii, et ad augendam omnino natus chymiam, eandem sententiam affirmavit *c*).

b) Chymie §. 495.

c) in Annot. ad §. 30. Chym. b. VOGELII.

HISTORIA
 MERCVRII ET MER-
 CVRIALIVM MEDICA.

PARS II.

GOTTINGAE. D. 28 FEBR. 1781.

Superfunt phaenomena nonnulla mercurii recensenda, quae quidem physica vulgo vocantur, at nihilo minus a medico etiam illorum cognitionem non esse negligendam, quis hodie dubitat, cum πολυπραγμοσύνη nostra aetate inprimis commendet medicum.

Et primo quidem mercurii motus in tubo TORRICELLIANO mirifice olim eruditorum exercuit ingenia, nataeque inde contro- uersiae, quae vix omnibus ac singulis hodie notae. Princeps agitata inter GVNTH. CHPH. SCHELHAMER et BERNARD. RAMAZZI-

NVM a). Iam quidem illius cauffam ignorat nemo, et studium illud physicorum, barometri ope tempestatum viciffitudines accuratius determinandi, effecit, vt longe accuratius HIPPOCRATE ipfo HVXHAMVS, alii- que eximii medici recentiorum temporum, aëris epidemicas constitutiones, morbosque inde oriundos, horumque viciffitudines definire potuerint, fic quidem, vt vix quidquam his adiici poffe videatur. Laetamur nunc merito, non adeo abftrufam effe hodie quam olim, doctrinam morborum epidemicorum, nec non endemiorum, etfi nondum ex omni parte horum indoles nobis cognita atque perfpecta. Anno 1675 PICARDVS, Acad. Parifinae Soc. in tubo TORRICELLIANO inclusum mercurium, et in loco obscuro motum, phofphori inftar lucem fpargere, primus vidit b).

B 4

Iftud

a) Exft. liber SCHELHAMERI de motu mercurii in tubo TORRICELLI et de eod. arg. RAMAZZINI Kilon. 1699. 8.

b) V. IO. FRID. WEIDLER diff. de Phofphori mercurialis hiftoria, phaenomenis,
pa-

Istud phaenomenon accuratiori nuper examini subiecit Cl. ACHARD ^{e)} et varia tentamina instituit circa frictionem mercurii cum variis corporibus, inprimis vero resinosis, ad illustrandam quaestionem, num lux moti mercurii, ab electricitate vitri oriatur, quam sententiam verosimilem censet vir eruditissimus.

Sed recensenda nunc veniunt phaenomena illa varia mercurii triti cum variis corporibus, ex quo quidem connubio nascuntur nunc *amalgamata* sic dicta, nunc vero *Aethiopiae* permultae species. Amalgama vulgo audit mercurii cum metallo mixtio, triturationis ope-

Docuit vero experientia, artium magistra, cum aliis metallis facillime coire mercurium, difficilius cum aliis, et cum aliis denique
vix

parandi modis etc. Vitemb. 1715. r. CHR. EBERLIN Alio titulo statim hanc diff. promulgavit WEIDLERVS, nempe Exerc. de Phosphoro mercuriali.

e) chym. phys. Schriften, Berlin 1780. 8. p. 205. seqq.

vix nisi ope tertii cuiusdam corporis admiscendi, cum quo et mercurius illudque corpus, quod per se non uniri patitur cum mercurio, affinitatem quandam habet, in qua definienda hodie uniuersa fere chemia occupata est.

Coit mercurius cum Bismutho, stanno, plumbo, cum Bismutho facillime, et huius beneficio magna copia stanni et plumbi cum mercurio sese misceri patitur.

Non raro etiam mercurius in mercatorum tabernis venalis, praeter stannum vel plumbum simul cum bismutho mixtus fraude reperitur.

Amalgamata haec iam olim studio explorarunt viri doctissimi BORRICHIVS *d)* HANNEMANNVS *e)* et nuper MALOVIN *f)*.

B 5

Dif.

d) sur les parties salines, contenues dans le mercure le mieux depuré, et diversités des amalgames. Mém. de Par. T. 6.

e) de trituratione mercurii cum lapide haematite. ib. T. 6.

f) de unione mercurii cum antimonio, stanno, plumbo. Mem. de Par. 1740.

Difficillime omnium vero cum marte mercurius iungi se patitur. Dicam vero infra suo loco, quibus artificiis, quae arte et mercurius cum marte possit uniri.

Quod si vero mercurius fraude aliis metallis mixtus, fieri non potest, quin eius qualitas mutetur.

Etenim a plumbo vel stanno admixto, globulorum mercurii maior ut fiat cohaesio, necesse est, hinc non adeo celerrime diffluit et in minores globulos non adeo facile dissilire solet, quam mercurius purissimus. Simul etiam in mercurii superficie cuticula apparet, et his notis vulgo quidem cognoscitur, mercurium non esse purum.

Vsibus vero medicis et chemicis cum non nisi purissimus adhiberi queat, varias encheireses excogitarunt, quibus mercurium ab admixtis metallis liberare tentarunt, non optimo semper euentu.

Etc.

Etenim iusserunt alii, mercurium fraude aliis metallis mixtum per corium exprimere, ut nempe metalla peregrina in corio remaneant, et solus mercurius per corium transeat. Sed monendum est, hanc mercurii purgandi methodum vix sufficere.

Parcior enim plumbi vel stanni copia, mercurio admixta, solummodo in corio remanet, si vero maior, tunc omnino haud exigua eius portio simul per corium transit, nec hac ratione purus mercurius obtinetur.

Metallum peregrinum prodit etiam mercurii in crucibulo candente evaporatio. Remanet enim calcis forma alienum metallum, et solus mercurius aufugit.

Alia dein mercurium purgandi methodus excogitata fuit, scilicet eius lotio cum aceto concentrato, aut bonae notae. Soluit enim acetum plumbum, et sapor aceti dulcis plumbum declarat, sed cum acetum vix omne plumbum

bum

bum soluere possit, hinc portio insignis non soluta remaneat, nec haec methodus laudes meretur.

Tertia itaque methodus per modum destillationis prioribus illis substitui cepit. Quae vulgo quidem artis vocabulo *reuificatio* mercurii audit.

Etenim amalgamata varia mercurii et compositiones eius destillationi subiiciuntur.

Iubent alii Amalgama ex stanno et mercurio, vel ex bismutho et mercurio destillationi subiicere, alii vero eum in finem cinabarinam aut aethiopem mineralem miscent siue cum marte, ioue, terra calcarea, calce viva, vel sale tartari, et ex retorta vitrea instituere solent destillationem. Vas recipiens aqua repletum sit, necesse est, vt condensare possint sese vapores. Hac ratione nimirum sulphur remanet et cum admixtis corporibus sese iungit, mercurius autem ascendit et in recipiente colligitur. Sulphuris enim affini-

tas cum illis corporibus longe maior est, quam cum mercurio, hinc separatio eius contingit. Sed monendum est, Cl. WEIGEL per experimenta fide dignissima docuisse, non tuto satis depurari mercurium per varia corpora metallica g) et metalli quidquam simul ascendere. Simplicem destillationem mercurii proposuit DOSSIE h), et omnem lotionem eius cum aqua et aceto superfluum declaravit.

Aethiops mineralis per triturationem ex mercurio et sulphure paratur, et cum antimonium additur, *aethiops ille antimoniatus Huxhami* nascitur, de quibus suo loco prolixiori sermone dicam.

Mercurius per se sola trituratione in pulverem et aethiopsis speciem conuerti solet, et hunc pilulas ingredi KEYSERI, notum est.

Cum

g) v. Chym. Beob. p. 23. et Chem. B. 2 §. 1077.

Ex mercurio sublimato corrosiuo etiam resuscitatio eius per additamenta obtinetur, quae acidum salis absorbent.

h) the Laboratory laid open etc. p. 208. et 209.

Cum saccharo tritus, dat *mercurium saccharatum* Edinb., cum resina, v. c. Guaiaci dat Pil. *Merc.*, et *Aethiop.* cum balsamo veterebinthina surgunt pilulae, vnguenta, iam dudum in officinis receptae compositiones Mercurium cum absorbente quodam tritum angli appellant *mercurium* alcalifatum.

Etiam cum melle subigitur, pro pilulis conficiendis. Huc etiam pertinet PLENCKII methodus, qui iubet mercurium cum gummi arabico vel pilularum vel liquoris forma pro pinare. Cum manna KEYSERVS et angli mercurium eiusque praeparata unire iubent.

Digestionem mercurii cum oleo oliuarum instituit olim HOMBERG *i)* sed vix vsibus medicis commendatum fuit istud connubium.

Veterinariis autem in vsu est linimentum ex mercurio et oleo baccarum lauri, contra scabiem et pediculos vaccarum.

Venio nunc ad aquae bullientis efficaciam in mercurium. Res nota est, non mutari

mer

i) Mem. de l'Ac. de Sc. de Par. A. 1709
Contin. 1713.

mercurium si cum aqua coquitur, hanc vero vim anthelminticam nancisci. Nuperis experimentis Cl. VICAT *k*) aquae huius mercurialis contra lumbricos efficaciam denuo confirmavit. Vermes rotundos et ascarides necat, et tam viuos, quam mortuos expellit. Cum lacte simul propinatur. Alii vero vna cum decocto rad. graminis simul coquere iubent mercurium viuum, vt decoctum magis efficax fiat. Potest et mel addi.

Non minui solet mercurii grauitas coctione cum aqua, nec ulla in eo mutatio obseruatur.

Extrahi principium quoddam volatile alii volunt *l*) alii credunt, hanc vim anthelminticam deberi plumbo, mercurio admixto *m*).

Sed notari meretur cum mercurio, purissimo et probe purgato, omnino decoctum aque

k) in delectu obs.

l) BAVME, Exp. Chym. Th. 2. p. 440.

m) Cl. Smelin, Chym. S. 148.

que efficax parari, et permulta alia praeparata ex mercurio vermes quoque expellere.

Vt verum itaque fatear, nondum definire audeo, quae sit ratio virtutis illius anthelminticae aquae mercurialis.

Non solum autem contra Vermes mercurium solebant coquere medici, sed et contra luem ipsam gallicam, aliosque morbos chronicos rebelles, olim magis quam hodie in usu erant decocta lignorum et radicum cum mercurio et interdum antimonio simul parata. Formulas nonnullas KLEINIUS nobiscum iterum communicat *) nec opus est anxie formulas illas quaerere, nam multae in multorum libris occurrunt, quos singulos nominare meum nunc non videtur officium

Princeps eius generis decoctum est ZWELFFERI istud, quod et KLEINIUS l. c. recensuit. Continet cum lignum, tum corticem Guaiaci, lignum sassafras, pimpinellae radicem

*) in selectu rat. form.

et absque mercurio iamiam efficax reme-
dii genus est. Scio tamen, frequenter b.
WERLHOFIVM praescripsisse, nec dubito
iis in morbis laudes mereri, quibus meden-
dis nuperi resinam Guaiaci commendarunt.

Solo igne, vase clauso, per longum tem-
pus chemicos mercurium tractasse, notum est.

Eminent summi BOERHAAVII tenta-
mina, qui spatio quindecim annorum et vl-
tra, mercurium ignis imperio subiecit, et ni-
hilominus mercurium non mutatum inue-
nit. Mercurius enim ille, qui per se *prae-*
cipitatus appellatur, aut trituratione sola, aut
destillatione simplici denuo viuis renascitur o).

Phlogisti tamen quidquam amittit, sed
via sicca, solo adhibito igne, sine alio addi-
tamento, et humida via, per acidum salis,
aquam fortem etc. resuscitur.

Re.

o) BOERHAAVE Exp. de mercurio, Trans-
act. Lond. A. 1733. N. 430. inserta. Se-
orsim forma libelli. Frst. et Lips. 1736. 4t.

Recenfui hactenus dotes generales mercurii eiusque praeparata simpliciffima, cum nempe per varia corpora fola trituratione parum mutatur.

Antequam itaque ad ea praeparata progrediar, quae fiftunt calces mercurii, aut mercurium magis mutatum, dicam prius de vfu mercurii crudi ad varios morbos fanandos.

Veteres mercurium viuum venenis adnumerarunt, hinc ab eius vfu medico prorfus abftinuerunt. Sufficit nominaffe DIOSCORIDEM et PAVLVM ex infula Aegina natum, nec non PLINIVM. DIOSCORIDES ait L. V. Cap. 110. Mercurium potum habere vim pernicialem, nam fuo pondere interna perrodere.

Et hanc quidem fententiam veriffimam credidere medici omnes vsque ad Arabum tempora, qui primum forma vnguenti fed parcius contra cutis morbos varios adhibuerunt.

GALENVS tamen fatetur, sibi ipsi per experimentum proprium venenatam mercurii qualitatem non constare. Sciuit iamiam AVICENNA, mercurium viuum per anum iterum expelli. Sed memini me legisse ante aliquot annos in disputatione Teutoburgi habita, Cl. LEIDENFROST obseruasse, mercurium contra ileum olim potum, post annos tres per aluum denuo fuisse iterum excretum, ideoque tam diu in colo vt videtur, remansisse. Cibum crudum seriori tempore per aluum interdum expelli, fide obseruationum constat, hinc dictam obseruationem de mercurio post adeo longum temporis intervallum excreto ego in dubium vocare nolim.

Fortassis iners credidere veteres medicamentum, quod per aluum iterum expelli viderent.

Vapores certe mercurii noxii, et metallicolarum, nec non artificum morbi a mer-

curio obseruati, suspicionem iustam dedere, esse venenum p).

Et certe tristes effectus ptyalismi a mercurio, larga copia inprimis ingesti, mercurium nondum ab omni effectu venenato liberant, etsi proprie venenum non sit.

Mercurius forma suffinigii, non caute satis adhibitus, praeparata eius varia salina, et peruersa mercurialium applicatio, saepius aequae nocuere ac venenum acutissimum.

BRASSAVOLVS et MVSITANVS contra vermes dosi minori ad gr. sc. j. jv infantibus dederunt.

Con-

p) De morbis Hydrargyri fossorum Idriensium accurate satis scripsit Keyßler in s. Reisen, Hannover 1751. ed. nov. 4t. p. 1199.

Idem quoque prolixè et accurate descripsit de fodinis ipsis Idriensibus, Hispanicis, et Mexicanis, ex quibus colligitur hydrargyrus, quod iam supra indicare debuissim. Sed rerum dicendarum copia effecit, ut non nominauerim librum, quem coram habeo, legi saepius, et cuius fidem in dubium vocat nemo.

Contra TAENIAM hodie amalgama ex mercurio et stanno in usu est. PLENCKII solutionem gummosam contra Vermes merito laudavit Cl. HARTMANN, Prof. Frft. ad Viadr. Alii laudant hunc in finem Decoctum Spigelliae Anthelm, aut sem. fant. cum mercurio. Loco aquae potest PLENCKII liquor parari ope decocti ex Cortice Peruviano.

In epilepsia, quae a vermibus orta, laudavit olim b. HEISTERVS electuarium quoddam ex mercurio viuo, cortice peruviano, Syrupo et conferua Fumariae q).

Sed monendum est vix posse exacte satis haec omnia misceri, et in memoriam iterum reuocanda erit obseruatio illa Cl. SCOPOLI hydrargyri fossores Idrienses incredibili vermium copia laborare, etsi ptyalifinus in his simul adsit.

Ex solo fere pondere agere mercurium in ileo notissima res est, hinc maiori copia

C 3

in-

q) Occurrit quoque apud KLEIN. l. c. p. 55.

ingurgitare nonnulli fuasere. Feces expulisses
 et in ileo a fecibus induratis mirifice profu-
 isse, testantur ZWINGER, Mem. de l'Ac. des
 Paris T. L. BVCHNER, RAV, Nov. Act.,
 N. C. T. III.

Laudat quoque in hoc morbo b. ANT.
 DE HAEN.

Sed experimentum saepe fallax est, nec
 in omni casu locum inuenit.

Non medetur enim spasmo, et nocebit
 praesente iamiam vehementiori inflammatione
 vbi gangraena iam imminet, et intestina ferre
 emortua.

Fortassis solutio mercurii gummosa cum
 oleo lini simul mixta, quod GALLESKY
 laudibus extulit, vtilissimum praeberet me-
 dicamentum.

Mercurium pondere suo vermes expellere
 SPIELMANNVS ait in mat. med.

Ad partum pellendum olim adhibuerunt mercurium parua dosi, sed MATTHIOLVS expertus est, integram mercurii libram non potuisse abortum efficere.

Nolim tamen prorsus indubium vocare mercurii effectus in nexu soluendo vterum inter et placentam, maxime cum constet effectus mercurii in ossibus stagnantis.

Amuleti forma contra pediculos adhibetur mercurius, et lactis secretionem impedire ait DEGNER in Act. N. c. Vol. V. Obs. 149.

De vsu interno mercurii viui nuper egit GALAND T. I. Mem. de l'Ac. de Sc. de Par.

Ad calculum renum, et vesicae dissoluedum mercurium viuum commendat MEAD.

ROSENSTEINIUS in ed. 3. p. 681. libri de morb. infantum, Swietenii formulam vnicam PLENCKII vnitam, ex mente Cl. BIERCHEN communicauit.

In pharmacopoea Edinburgensi pilularum mercurialium sequens occurrit formula R̄

C 4

Merc.

Merc. ℥vj. sapon. alb. Hisp. Resin. Guaiac.
ana ℥ss tere in mortario et admisce sulph.
antim. aurat. ℥ss. Syr. comm. q. s.

Etsi vero mercurius nostra aetate medicina
polychresta, tamen usum eius interdixit LAUREN-
TIIUS FABRIUS. In anglia tanquam med.
polychrestam multi ad unciam unam sume-
bant quotidie mercurium absque vlla sensi-
bili excretionē s).

Sed Frid. HOFFMANNVS iamiam ab
usu interno mercurii pessima vidit damna,
scil. tremorem artuum et impotentiam pe-
dum t) et Cl. ADOLPHVS MURRAY in
diss. de cura luis gallicae narrat, hodie ad-
huc in Italia usum mercurii prorsus inter-
dictum esse.

r) dell uso del mercurio, sempre temera-
ria in medicina. Colon. 1749 et app. al.
Tr. dell uso etc. in gustificazione. Luc-
cae 1781.

s) Edinb. Vers. Th. 3.

t) Med. Rat. Syst. Sect. IV. P. 2.

HISTORIA
 MERCVRII ET MER-
 CVRIALIVM MEDICA.

PARS III.

GOTTINGAE D. 18 MARTII. 1781.

Recensui nuper pharmaca mercurialia simplicissima, quae sola fere mixtione et trituratione obtinentur. Iam vero recensenda veniunt seorsim *sulphureo-mercurialia* illa, *Aethiops* scil. *vulgaris*, *antimonialis* et variae *cinnabaris* species. Notatu autem dignum est, cinnabarim factitiam per aliquot saecula iamiam medicis in vsu fuisse, antequam aethiopem vulgarem in medicamentorum numerum reciperent. Arabis iamiam fuisse notam cinnabarim factitiam, nullum est dubium a).

C 5

et

a) v. Ill. SPIELMANNI Inst. Chem. ed. alt. Arg. 1766. p. 247.

et cinnabarium antimonii *Basilium Valentinum* iamiam descripsisse certum est *b*).

Aethiopem mineralem, vulgarem, primum adhibuisse THEODORVM TURQVETVM DE MAYERNE perhibent *c*). Tradidit autem in libro, typis saepius exscripto, *Praxis medica*, methodum conficiendi aethiopem mineralem *per ignem*. Sumebat mercurii partem vnam, sulphuris duas, et tamdiu super igne mouebat massam, donec non amplius sulphur appareret. Eadem methodo GEORGIVS BATE aethiopem parauit. Destrui sulphuris adiecti partem superfluam per incendium, vix est, quod moneam. Deinde GVALTHERVS HARRIS, in libro de infantum morbis sola *trituratione* sulphur et mercurium miscuit. Hydrargyri partes quatuor, florum sulphuris partes tres, ille iubet trituratione longa miscere.

Alii

b) V. SPIELMANN. l. c. p. 248.

c) V. SCHROMMIVS. Io. Fr. aut potius auctor I. H. SCHVLZE, vir eruditissimus, in diff. de Aethiope [minerali]. Alt. 1725.

Alii denique aliam proportionem miscendorum praescribere. Sed parum refert, nominasse omnes, cum tanta sit rerum dicendarum copia, ut breuitatis ratio sit habenda. Neque nimis parca, neque nimia sit proportio sulphuris ad mercurium, obseruandum erit. Nec sulphuris deflagratio requiritur, sola enim sulphuris liquatio ad ignem sufficit, modo nimia non sit sulphuris copia, nam solummodo pars superflua deflagratione consumi debet.

Longe maior autem portio mercurii cum sulphure liquato potest misceri, quam sola trituratione si adhibeatur. Etenim fusione sulphuris mercurii partes septem, trituratione sola nonnisi partes tres mercurii possunt iungi.

Hepar sulphuris, tam fixum, quam volatile, dat cum mercurio via humida, Aethiopeni mineralem, et sublimatione veram cinnabarim. Ex mercurio sublimato et hepate sulphuris etiam obtinetur Aethiops mineralis *d*). He-

d) BAVME, *Experim, Chym, Th, 2, S, 482.*

Hepar sulphuris aliaque mercurialia, sc. Turpethum, solutio mercurii in acido Nitri, et mercurius praeparatus ruber, si iunguntur, prius aethiopem, dein sublimatione cinabarinam largiuntur.

Ex parte sulphur omnino mercurium soluit, hinc aethiops calcis mercurii speciem sistit, et color eius vetustate temporis tandem magis niger euadit e).

Aethiopsis mineralis antimonialis H V X H A M I praeparatio haec est: Antimonii crudi in puluerem tenerrimum conuersi, partibus tribus admiscetur mercurii viui partes quatuor, et florum sulphuris partes duae.

Triturationis diu continuatae beneficio, haec omnia exacte satis miscenda sunt.

Sulphur adiici debet, cum antimonium sulphure non adeo diues, vt cum mercurio exhibeat aethiopem genuinum.

Est

e) BAVME', l. c. p. 508.

Est itaque **H V X H A M I** medicamentum nil aliud, quam aethiops vulgaris, cui praeter mercurium et sulphur simul partes antimonii regulinae admixtae sunt.

Quis vero laudes ignorat, quas **H V X H A M V S** medicamento suo tribuit.

Interim tamen monendum est, observasse nuper **Cl. MARCARD f)** ptyalissimum, non sine aegroti periculo, a dato aethiope **H V X H A M I** per aliquot dies, cuius dosis erant scrupuli duo quotidie. Res mira est omnino, mercurium sulphuris ope sic figi, ut nunc possit sublimari sine magno dispendio, vase etiam non clauso, sed orificio phialae leuiter tantum obturato charta, et vim fialalogam mercurii per additionem sulphuris fere prorsus coerceri.

Sunt enim exempla valde rara, ptyalissimum siue ab aethiope, siue a cinnabari, fu-

f) V. ei. annot. ad **THOMPSONI** consult. med. p. 263.

fuisse obseruatum. Aethiops et cinnabari fautores inuenerunt multos, qui magnis laudibus extulere vires vtriusque medicinae, resoluentes imprimis, sanguinem ac lympham purificantes, hinc in morbis potissimum chronicis, scabie vulgari, venerea, vlceribus tinea, glandularum obstructionibus, vermibus, vt centum alios morbos taceam, aethiopem laudarunt.

Ad peritiam suam prouocat b. NEUMANN g) se eximium effectum vidisse ab vfu aethiopi vulgaris, larga dosi ad drachmam vsque dimidia

Sed Ill. TRILLERO, fautori nostro ab annis inde viginti, valde displicet aethiopi vulgaris h), illumque iunioribus lac adhuc fugentibus infantibus pessime nocere contendit

ELLERVS magni fecit suo tempore aethiopem antimoniam, in ipsa lue venerea can

g) Praelect. Chym. ex ed. Cl. ZIMMERMANN p. 503.

h) Dispens. vniv. T. II. p. 8. sq.

cancro etiam occulto et exulcerato. Ego vero, vt verum fatear, testor, me nunquam noxios effectus ab vsu vtriusque aethiopis vidisse.

Insignem, ne dicam incredibilem, copiam vtriusque aethiopis, cum Longofalissae olim, tum Gottingae nuper, ab A. 1773 aegrotis meis praescripti, et testes prouoco tot sodales instituti Clinici, e quibus nominare potuissem septem Professores, qui nunc cum laude publice artem suam profitentur, quique viderunt mecum, vsu inprimis aethiopis *H V X-HAMI*, sanatos fuisse morbos admodum rebelles, tineam capitis, scrophulas, vlcera foeda, strumas, atrophiam, scabiem variam, oculorum morbos, et vermes expulisse istud remedium magna copia, et cachexiam verminosam prorsus profligasse.

Istud vero simul monendum habeo, me vix vnquam eius generis medicamentum praescripsisse, nisi dato prius euacuante, ad fordes

des primarum viarum eliminandas, acidorum
 vsum interdixisse, atque simul ptisanam quan-
 dam, siue ex bardana, s. rad. graminis ve-
 simili, praescripsisse. Nunquam vidi ptyalif-
 mum ab vfu aethiopis, qui tamen saepius a
 parcissimo vfu spiritus mercurialis S W I E-
 T E N I I vehementiorem ptyalifimum obseruauit.

Nolim itaque ego pro inertii medicina
 aethiopem, H V X H A M I inprimis, declarare,
 quem e contrario damnarunt alii, tamquam
 medicamentum noxium.

Iam *Cinnabaris* tres species, sc. *natiua* et
factitia nec non *antimonii*, pariter *factitia*,
 nostram attentionem merentur.

Quaestio olim mota fuit, vtrum tuto sa-
 tis *natiua* possit interne sumi i). Plurimo-
 rum

i) Hoffsteter, Johann Adam, ob der nat-
 ürliche und rein gewachsne Zinnober, als
 eine Arznei in dem menschlichen Leib ohne
 Gefahr gebraucht werden könne. Leipz.
 1708. 4t. et eod. anno 8vo sed breuius.
 Ei, die vortrefliche Güte des natürlichen je-
 doch

rum autem consensu factitia prae nativa laudes meretur.

Nativam ex vana opinione magis efficacem reddere, longa circulatione, proposuit olim CLAUDERVS *k*). Fuit commentum alchymicorum, cinnabarim antimonii, quae aliis placuit, praestantiorum esse vulgari factitia, et chemici omnes recentiorum temporum consentiunt, nullum plane discrimen esse, vtrum vulgaris, an vero antimonii, adhibeatur in praxi medica *l*). Sulphur enim antimonii non differt a sulphure communi, et neutiquam auri quidquam continet.

Pro

doch rein gewachsenen Zinnober, entgegengesetzt Joh. Gottfr. Beckern, — daß dieser Zinnober recht gebraucht, ein ganz unschädliches und nie genug gepriesenes Medicament sey. Schleswig 1711. 4t.

k) CLAUDER, GABR. inuentum Cinnabarium, hoc est, de Cinnabari nativa hungarica, longa circulatione in maiorem efficaciam fixata et exaltata. Ienae. 1683. 4t.

l) V. BOECLER diff. de Cinnabari factitia vulgari, cinnabari nativae et antimonii non solum aequiparanda, sed et praefereanda. Arg. 1749.

D

Pro cinnabari conficienda non eadem proportio sulphuris et mercurii, quam in aethiope minerali requiritur. Etenim sulphuris longe minor sufficit, immo praestat minimam sulphuris copiam mercurio addere, nam quo minor sulphuris, et quo maior mercurii portio, eo melior cinnabaris species sublimatione iungitur obtinetur, coloris nempe pulcherrimi, nam varia omnino proportio miscendorum, sistit cinnabarim. STAHLIUS in Chemia ad septem partes mercurii sufficere vnam sulphuris, docuit.

Sed cum parte nona sulphuris pulcherrimam cinnabarim obtinuit b. NIETZKY, vir in chemia exercitatissimus m).

Quodsi vero maior sulphuris copia sumatur, tunc obtinetur *mercurius violaceus* Parisi.

m) v. Ei, diff. de Cinnabari ex calcibus mercurialibus conficienda, sine sulphure iisdem admiscendo. Hal. 1761. p. 10.

NEVMANNVS, l. supra cit. p. 462. ex mercurii p. 4. et sulph. vna, cinnabarim bonae notae obtinuit.

risiensium, sc. cinnabaris factitia, ob maiorem sulphuris admixti copiam nigrescens n).

Non multum differt *Mercurius diaph.* Cl. ASTRUC, scil. Aethiopsis et salis ammoniaci partes aequales per sublimationem mixtae.

Ex calcibus mercurii variis, sine sulphuris additione cinnabarim obtineri, mirum non est. Totum enim artificium eo redit, ut addantur substantiae, ex quarum connubio statim nascitur hepar sulphuris. Sal mirabile scilicet prius in retorta tubulata in fluorem redigi debet, tunc addantur per vices miscelae ex turpetho minerali et carbonibus, aut tartaro crudo, aliquot portiones o).

Perhibent chemici in academia Divionensi, ex sulphuris parte vna, mercurii partibus quatuor, aethiopem fusionis ope paratum, cum hepate sulphuris volatili intra spa-

D 2

tium

n) v. TRILLER *Diff. univ.* P. 2. p. 404. Habet Fl. sulph. p. 4. merc. p. 6. salis ammon. p. 4.

o) vid. b. NIETZKY in *diff. cit.* p. 14.

tium temporis horae dimidiae, dedisse cinnabarim pulcherrimam *p*).

Idem experimentum antea iamiam fecit *BAUME' q*) sc. absque igne per hepar sulphuris, tam fixum, quam volatile, veram cinnabarim paravit, licet non tam brevi temporis spatio.

Sed omnino *NEVMANNVS* in Germania suo tempore docuit cinnabarim sine igne conficere, ex spiritus fumantis *BOYLE* vicia dimidia et mercurii viui drachma dimidia, sola mixtione et vitri agitatione *r*). *Cl. WIEGLEB*, de cuius amicitia laetor, per spiritum *Beguini*, cuius praeparationem emendavit, sine igne docuit cinnabarim conficere *s*).

Ex-

p) v. Anfangsgründe der theoret. und pract. Chym. u. s. w. ex verf. *Cl. WEIGEL* B. 2. S. 33.

q) l. c. p. 519.

r) l. c. p. 462.

s) v. *Ei. kleine chym. Abhandl.* p. 37.

Experimenta illa, quae nuper facta super cinnabaris absque igne confectione, leguntur in libro vtilissimo infra nominato *t*).

Vnde vero cinnabaris color ruber, isque pulcherrimus, quaestio est nondum decisa. Cinnabaris sublimatio, quae Amstelodami hodie vsitata, descripta legitur apud Cl. FERBER *u*), qui modeste simul aliorum errores correxit. Fraude et cinnabari omnino admiscetur minium, Colcothar vitrioli, vel Crocus martis, num vero arsenicum album ad augendum colorem cinnabaris addere soleant, non ausus est definire Cl. FERBER.

Calcem plumbi aut Colcothar vitrioli, noua sublimatio aut incensio cinnabaris in crucibulo candente, manifestare solet, nam remanet calx plumbi et colcothar vitrioli, et sola cinnabaris aufugit. Proderet odor alliacus sine dubio arsenicum, vt alia taceam

D 3

ex-

t) Taschenbuch für Scheidekünstler u. s. w. für 1780. Weimar. S. 166.

u) l. c. pag. 338. et sequ.

experimenta, quibus vulgo cognoscitur arsenicum.

Sublimatione cinnabaris repetita, hanc non emendari, sed destrui potius, bene monuit B A V M E (x), hinc vnica operatione rite instituta omnium optime sublimatur.

Trituratione diu continuata, colorem cinnabaris augeri, notissima res est. Fortassis latent nos multa, que Batauis in vsu sunt, adminicula, quod ipse concedit Cl. FERBERYS, qui candore et veri amore cedit nulli.

Iam paucis de cinnabaris vsu, quem olim ex vana opinione pereximium credidere, hodie vero non multi magni faciunt. GONOFREDVS SCHVLZIVS in libello singulari y) de amplissimo cinnabaris vsu in praxi medica disputauit. De ptyalismo per suffragium ex cinnabari incensa legi debet: ASTRVC.

Inep..

x) l. c. p. 522.

y) Scrutinium cinnabarinum, etc. Hal. 1680. 8vo.

Ineptae sunt certe omnes formulae, in quibus olim cinnabaris princeps ingrediens erat. Huc pertinere credo pulverem cephalicum MICHAELIS, temperantem STAHLII, cordialem Cellensem, immo pulverem f. specif. COBBII contra hydrophobiam; nam vires certe, si quas habent, admixtis aliis debent, non cinnabari. Inertiam cinnabaris accusavit CARTHEUSERVS 2). Solui ab humoribus nostri corporis, per experimenta demonstrare annisi sunt WALLERIVS a) et OETINGER b). Sed licet verissima sint experimenta, solui extra corpus humanum cinnabarim a menstruis variis, sola tamen coniectura est, solui etiam interne sumtam, nec vllum fide dignum experimentum mihi quidem innotuit,

D 4

cin-

2) in diff. de Cinnabaris inertia medica Frft. 1743. recus. in Ei. Collect. disp. ib. 1775. 8vo.

a) WALLERII diff. pro. Cinnabaris efficacia, recusa legitur Vol. I. Sylloges nostr.

b) diff. Cinnabaris exul, redux in pharmacopolium. Tub. 1760.

cinnabarim vires habere neruinas, antispasmodicas, quas a multis decantatas lego.

Nec optimi mei praeceptoris b. MANNINGI GOLDI, quem in chemia praeceptorem habuisse, hodie adhuc laetor, tentamina me vincunt c).

Credat, qui velit, laudes cinnabaris, quas illi tribuit IOS. DALBY d).

c) in Act. Ac. Mog. T. II. p. 402. sq.

d) on the virtues of cinnabar and musk, against the bite of mad. dog. Birmingham 1764. v. Götting. Anz. 76 St. 1766.

HISTORIA
 MERCVRII ET MER-
 CVRIALIVM MEDICA.

PARS IV.

GOTTINGAE. D. 8. APRIL. 1781.

Cinnabarim, cuius historiam nuper ab-
 soluere non potui, neque vehementer
 laudant, neque prorsus reiiciunt Auctores
 eruditissimi Pharmaciae Cassellis 1779. edi-
 tae a), eam ob causam, quod interdum
 ab eius usu ptyalismum viderint non-
 nulli. Consentiente Ill. NICOLAI b)
 dubia eius manet vis. Haec dum scri-
 bo, docta ad me venit dissertatio, in qua
 prolixè exposita legitur histoira de Suf-
 fimigiis cinnabrinis eorumque effectibus,
 D 5 quam

a) p. 90. seq.

b) Recepte und Curarten, p. 554. seq.

quam euoluat, qui velit, cupidus lector c),
 Pessime semel nocuit fumus cinnabaris anti-
 monii ore exceptus, cum tertia vice per su-
 blimationem illam emendare cogitaret artifex
 chymicus d). Cinnabaris vero antimonii
 obtinetur ex mercurio sublimato corrosiuo et
 antimonio, mixtis et per sublimationem con-
 iunctis. Primo autem butyrum antimonii,
 deinceps vero cinnabaris ascendit. Arrodit
 nempe acidum salis regulum antimonii, et
 cum illo butyrum constituit, mercurius vero
 et sulphur cinnabarim efficiunt.

Variam miscendorum proportionem, et
 inter haec optimam, recensuit BOSSIE e).

Idem

c) ПОНУРКА, Dionys. de Anathymiasi
 Cinnabaris. Argent. 1780.

Prorsus damnauit usum suffimigii, in
 morbis etiam topicis.

d) Observatio legitur in IO. GEO. à BER-
 GEN, diff. de Vi deleteria fumi cinna-
 baris antimonii. Frft. 1725. resp. VN-
 GNAD.

e) The elaboratory laid open p. 252. seq.

Idem auctor docuit cinnabarim antimonii
 sine mercurio sublimato corrosiuo, ex merc.
 viv. p. XIII. Sulph. p. V. et antim. crud. p.
 . et dimid. per sublimationem, praeparare.
 Alia methodo absque *antimonio crudo* cinna-
 baris antimonii paratur, nimirum ex sul-
 phure antimonii aurato et mercurio crudo.
 Ex eodem sulphure aurato et mercurio sub-
 limato corrosiuo, eodem productum obtine-
 ur, monente iam NEVMANNO *f*).

KENELMI DIGBAEI mercurius dia-
 phoreticus nil aliud est, quam species cin-
 nabaris antimonii. Iubet ille mercurii viui
 libram vnam et sulphuris antimonii aurati
 uncias quatuor terendo miscere ac repetita
 sublimatione combinare. Vires, quas cin-
 nabarim antimonii praestare crediderunt olim,
 prolixè recensuit FR. HOFFMANN *g*).

Sed cum taedii et periculi plena opera-
 tio illa, conficiendi cinnabarim antimonii ex
 mer.

f) l. c. p. 461.

g) In diss. de Cinnabari antimonii Ien. 1681.
 resp. GRÜLING.

mercurio corrosiuo et antimonio, hodie profusus euiluit, nam faciliori tutiorique methodo butyrum antimonii obtinetur *h)*, quod chirurgicis vsibus inseruit solummodo tanquam septicum externe adhibendum, in morbis cerebrae, aliisque topicis vitiis, quae septicum considerant. Commode satis hic locum inuenit *Aethiops ille Auripigmentalis*, quem esse superfluum adnumerare medicamentis nulli dubito *i)*.

Proxime cum his conuenit mixtio mercurii, siue viui, siue eius praeparati, cum aliis pharmacis, quae sola trituratione vulgari mi-

h) Videatur in libro notissimo: *Almanach für Scheidekünstler vor 1780.* p. 121. scilicet haec methodus, quae B. NEUMANN olim non ignota l. c. pag. 1464., ut itaque *nouum inuentum* dici non possit.

STAHLIUS iamiam docuit parare butyrum antimonii absque mercurio sublimato corrosiuo, et eius methodum nuper emendauit BAVMÉ l. c. P. 2. pag. 493 et 92.

i) HARTMANN, PHIL. IMMAN. diff. de Aethiope antimoniali et auripigmentali Hal, 1759.

iscentur, et latiori sensu *Aethiopsis* speciem
constituunt. De quibusdam supra dixi *k*).

Angli imprimis amant *mercurium alcalifa-*
m, h. e. mercurium cum absorbente quodam
longa trituratione in puluerem subtiliorem
reminutum. Datur in Germania etiam ex
longo tempore mercurius dulcis cum absor-
bente. Vtrumque medicamentum non solum
contra morbis venereae indolis, sed et contra
tumes dari solet. Anglis quoque placet *Ae-*
thiops ex mercurio viuo et resina Guaiaci.
Prescribitur autem vel seorsim, vel vnacum
in forma pilularum *l*).

Ipse puluis *alterans PLUMMERI* est spe-
cies *aethiopsis mercurialis*. Eius medicamenti
historiam, nec non similitudinem, in libro vti-
limo recensuit Ill. NICOLAI *m*), nobisque
describitur.

Lu-

k) Progr. II. p. 29.

l) de variis pulueribus mercurialibus v. NI-
COLAI, l. c. p. 796, sq.

m) l. c. pag. 476. sq.

Lubentissime et hic testor, per annos
 ginti et ultra saepissime et diu continuo
 usu aegrotis meis summa cum euphonia
 PLUMMERI medicamentum varia for-
 me praescripsisse, nec memini unquam
 noxium effectum vidisse.

In tinea capitis sanatu admodum difficili
 multis aliis medicamentis frustra adhibitis,
 mel mirifice profuit pilularum forma pur-
 alterans PLUMMERI et CONIUM STOM-
 ACKII, illasque pilulas deinceps aliis aegrotis
 morbis venereis frequentius praescribere coepi
 et semel tantum spes mea fefellit, in men-
 gra venerea viri, quem nec tribus vicibus
 repetita saluatio sanare potuerat, cui pur-
 Conii cum melle, forma electuarii tandem
 restituit sanitatem.

Cum tanta sit multitudo mercurialium
 ut Viri Cl. CVLLENⁿ⁾ SAVNDERS^{o)} DW-
 GAN^{p)}, FALCK^{q)} utilissimo consilio

ⁿ⁾ in Mat. med.

^{o)} in vers. anglica libelli Cl. PLENCK.

^{p)} Tr. on Mercury;

^{q)} Tr. on Mercury,

vsu iuniorum medicorum, haec omnia in tabula quadam consignarent, non dubitavi primam eius partem hic apponere, vt lecturi eo melius perspicere queant, quae hactenus in vsu fuere.

Occurrit itaque

I. *Mercurius*, isque purgatus, *tritatus*,

a) absque additamento,

Aethiops per se, ingrediens *Trag. KEISERII*;

b) c. melle

Pil. Mercur. Ph. Edinb. 1744.

c) c. Balsamo vel Terebinth.

1) *Pil. Merc.* Lond.

2) *Empl. comm. c. Merc.* Lond.

3) *Empl. Merc.* Edinb.

4) *Vnguent. coerul.*; mitius et fortius,
Lond.

5) *Cerat. Merc.* Lond.

d) c. *Resina* (v. c. *Guaiaci*)

1) *Pil. Merc.* Edinb.

2) *Pil. Aethiop* Edinb.

e)

e) c. Gummi (v. c. Arab.)

1) *Solutio*

2) *Pilulae*

3) *Syrupus*

} P L E N C K I I.

f) c. Pingued.

Vuguenta merc. varia.

g) c. Gelat. Ranar.

Empl. de Ranis c. Merc. Vigonis, varia proport.

h) purg. variis

Pil. Mercur. var.

i) c. terra absorb.

Merc. alcalifatus Anglor.

k) c. Saccharo

Merc. Saccharatus Edinb.

Sacch. Vermifug. Paris.

Aethiops purgans. Huc pertinent Trochisci et Morsuli.

l) c. Sulphure

1) *Aethiops vulg. et antim.*

2) *Cinnab. varia, sublimatione*

3) *Aeth. Auripigmental.*

m) c. Sulph. ant. aurato

1) *Pulu. alterans Plummeri*

2) *Kleinii Merc. diaph.*

n) c. Manna

Trag. KEISERI

o) c. *Mica Panis*

Pil. Merc. var.

p) c. *Conseru. Rosar.*

Bol. coerul.

II. *Mercurius igne calcinatus*

a) per se

Merc. calcin. Lond.

Merc. praecip. per se

— *calc. niger Boerh. de Merc.*

b) cum Auro

Merc. praecip. Solaris Astruc. Panacea

vulgo de la Vigne.

Iam sequuntur praeparata *Salino-mercurialia* varia, quae sistunt modo *calces s. praecipitata*, modo *sublimata*, quae, vt facilius pateant, non inutile censui tabulam sequentem hic exhibere.

III. Mercurii solutio alia fit

a) per *acidum nitri*, quae fit*Solut. Merc. Edinb.**Calcem Merc. Edinb.**(Merc. praecipit. alb. v. infra)**Merc. praecipit. rubr. et Arcan. corallin.**Mercur. coerul. (vid. Apoth. Gal. vor
1781, p. 14.*b) per *acid. Salis communis*, vnde*Merc. sublim. corrosiv.*— — *dulc.**) *Calomel.***) *Aquila alb.**Merc. praecip. alb.**Mercur. diaph. violac. Cl. ASTRUC, f.**Flores ammoniaco-mercuriales. sc. Ae-
thiops et Sal comm. per subli-
mat. si vero**Sal ammon. et merc. trituratione mis-
centur, et deliquescit haec mis-
cela, nascitur**Solutio mercurii per deliquium Cl.*

ASTRUC.

Mer-

Mercur. dulc. martiatus Cl. HART-
MANN v. infra

c) per *acidum Vitrioli*, unde
Merc. praecip. flav.

f. *Turpethum minerale* et
Oleum Mercurii

d) c. acido aceti,
Solutio merc. et cupri in acido nitr.
euap. et noua digestionem cum
aceto, dat *Merc. praecip. virid.*

Sola trituration mercur. c. aceto dat
Mercurium Keyseri, et simile produ-
ctum sistit calx mercurii per
acidum nitri facta, et deinceps
aceto soluta.

e) c. acido *Tartari*,
fc. Calx merc. per acid. nitri facta,
acido tartari soluta dat

Mercurium tartarifatum Cl. MONNET
et PRESSAVIN.

Tandem habemus etiam

Mercurium alcalifatum, fc. cum mercu-
rium neque alcali fixum, neque volatile sol-

uere possit, calx antimonii saepius dicta, per acidum nitri parata, soluitur per spiritum falis ammoniaci causticum, vulgaris enim non satis efficax est. Eadem calx mercurii soluitur quoque a lixiuio sanguinis.

Ne omittam quidquam, quod aliqua ratione ad mercurii historiam pertinet, repetitionis causa hic appono aliam tabulam mercurialium, quam supra laudati auctores nobiscum iam olim communicarunt.

Sistit haec

IV) Salino-mercurialia correcta

A) per abstract. acidi

a) per calcinat.

Merc. corros. ruber L.

— *calcinat. E.*

— *praecip. rub. E.*

b) per attract.

a) aquae

Pulv. Principis N. D.,

β) per alcohol

Mercur. corall. L.

Panac. Merc. E. 1744.

γ) per aqu. et alcohol

Arcan. Corall. N. D.

Panac. Merc. rubr. N. D.

δ) per camphoram

Pil. e Turpeth, min. Ph. P. E.

Mista unguenta Merc. c. camph.

c) per attract. et praecip.

α) per alcali fix.

Merc. praecip. fusc. E. 1744.

[Huc pertinet quoque *unguent ZEL-
LERI* et *WERLHOFII* ad
Scabiem ex mer. praecip. alb.
et oleo tartari per deliquum.]

β) per alc. volat.

Merc. praecip. alb. E. et L.

Unguent. e Merc. praec. L.

γ) per alc. volat. et cupr.

Merc. praecip. virid. E.

β) per addit. Mercurii

a) *Merc. sublim. dulc. L. E.*

*) *Calomel*

***) *Aquila alba.*

b) per addit. Vnguent.

Vnguent. citr. E.

Aliaque vnguenta.

Praeparata falino - mercurialia *acria facti*
sunt

a) per solut. praecipit.

Merc. praecip. solutus

b) per addit. acidi

Solut. Sublimati, cum acido falis

c) per suspensionem c. fale ammoniac

Merc. corros. nitrosus

*) *Wards White Drops*

Merc. corros. muriaticus.

Ultimo demum memoriae causa hic in
rum repeto

Mercurialia cum metallo quodam v
semimetallo mixta, et hic occu
runt mixtio mercurii

a) c. Cupro

Merc. praecip. virid.

b) c. Marte

Merc. dulc. mart. Cl. HARTMANI

c) cum antimonio

Pulvis IACOBI, f.

JAMES POWDER.

fc. calx duplex ex merc. et antimon.
 simul parata.

Aethiops antim. Huxhami

*) c. Sulph. antim.

Pulv. alter. Plummeri

***) c. Auripigm.

a) *Aethiops, auripigm.*

β) *Merc. subl. coloris variegati, ex merc.
 subl. corros. et auripigm. v. Apoth.*

Calender vor 1781. p. 57.

Vix huc pertinet *Merc. praecip. solaris Cl.*

ASTRUC, vulgo *Panacea DE LA
 VIGNE,*

non tamen in cata'ago mercurialium metalli-
 rum omitti poterat.

Sic occurrunt inter praeparata composita
rochisci ESCHAROTICI cum *minio* LE-
 ERY, et alia formula Parisiensium.

De singulis illis mercurialibus nunc seor-
 n dicam.

Tra-

Tradam vero seorsim, quae pertinet
ad historiam singulorum, praeparationem ve-
riam, usum medicum, et agendi modum
incipiendo a solutione mercurii ope spiritu
nitri concentrati. Etenim haec multorum be-
fin constituit, et facillime omnium perficitur.
Sed de his omnibus proxima occasione
nam nolo inchoare nunc doctrinam illam
quam absolueri non possem in hoc libelli
mole paruo.

ERRATA PRAECIPVA.

p. 7. l. II. lege, praeparatorum.

— — penult. *illo*, l. alio.

p. 10. l. 12. leg. *si*.

ERRATA

Page 1. Line 1. For "and" read "or".

Page 2. Line 3. For "the" read "a".

Page 3. Line 5. For "is" read "are".
